

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ഏകോനഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമലക്ഷ്മണയോർവാർതാലാപഃ

അമാശ്രമാദുപാവൃത്ത -
മന്തരാ രഘുനന്ദനഃ |
പരിപപ്രച്ഛ സൗമിത്രിം
രാമോ ദുഃഖാദിദം വചഃ ||3.59.1 ||

തമുവാച കിമർഥം ത്വ -
മാഗതോപാസ്യ മൈമിലീം |
യദാ സാ തവ വിശ്വാസാദ്
വനേ വിരഹിതാ മയാ ||3.59.2 ||

ദൃഷ്ട്വൈവാദ്യാഗതം ത്വാം മേ
മൈമിലീം ത്വജ്യ ലക്ഷ്മണ |
ശങ്കമാനം മഹത് പാപം
യത്സത്യം വ്യഥിതം മനഃ ||3.59.3 ||

സ്തുരതേ നയനം സവ്യം
ബാഹുശ്ച ഹൃദയം ച മേ |
ദൃഷ്ട്വാ ലക്ഷ്മണ ദൂരേ ത്വാം
സീതാവിരഹിതം പഥി ||3.59.4 ||

ഏവമുക്തസ്തു സൗമിത്രി -
 ര്ലക്ഷണഃ ശുഭലക്ഷണഃ |
 ഭൂയോ ദുഃഖസമാവിഷ്ടോ
 ദുഃഖിതം രാമമബ്രവീത് ||3.59.5 ||

ന സ്വയം കാമകാരേണ
 താം ത്യക്ത്വാഹമിഹാഗതഃ |
 പ്രചോദിതസ്തയൈവോഗ്രൈ -
 സ്ത്യസകാശമിഹാഗതഃ ||3.59.6 ||

ആർയേണേവ പരിക്രൂഷ്ടം
 ലക്ഷണേതി സുവിസ്വരം |
 പരിത്രാഹീതി യദ്യാക്യം
 മൈമിന്യാസ്തച്ഛൃതിം ഗതം ||3.59.7 ||

സാ തമാർതസ്വരം ശ്രുത്വാ
 തവ സ്നേഹേന മൈമിലീ |
 ഗച്ഛ ഗച്ഛേതി മാമാശു
 രുദതീ ഭയവിക്ലവാ ||3.59.8 ||

പ്രചോദ്യമാനേന മയാ
 ഗച്ഛേതി ബഹുശസ്തയാ |
 പ്രത്യുക്താ മൈമിലീ വാക്യ -
 മിദം തത് പ്രത്യയാൻവിതം ||3.59.9 ||

ന തത് പശ്യാദ്യഹം രക്ഷോ
 യദസ്യ ഭയമാവഹേത് |
 നിർവൃതാ ഭവ നാസ്ത്യേതത്
 കേനാപ്യേതദുദാഹൃതം ||3.59.10 ||

വിഗർഹിതം ച നീചം ച
 കഥമാർയോഭിധാസ്യതി |
 ത്രാഹീതി വചനം സീതേ
 യസ്രോയേത് ത്രിദശാനപി ||3.59.11 ||

കിന്നിമിത്തം തു കേനാപി
 ഭ്രാതുരാലംബ്യ മേ സ്വരം |
 വിസ്വരം വ്യാഹൃതം വാക്യം
 ലക്ഷ്മണ ത്രാഹി മാമിതി ||3.59.12 ||

രാക്ഷസേനേരിതം വാക്യം
 ത്രാസാത് ത്രാഹീതി ശോഭനേ |
 ന ഭവത്യാ വ്യഥാ കാർയാ
 കുനാരിജനസേവിതാ ||3.59.13 ||

അലം വിക്ലവതാം ഗന്തും
 സ്വസ്ഥാ ഭവ നിരുത്സുകാ |
 ന ചാസ്തി ത്രിഷു ലോകേഷു
 പുമാൻ യോ രാഘവം രണേ ||3.59.14 ||

ജാതോ വാ ജായമാനോ വാ
 സംയുഗേ യഃ പരാജയേത് |
 അജേയോ രാഘവോ യുദ്ധേ
 ദേവൈഃ ശക്രപുരോഗമൈഃ ||3.59.15 ||

ഏവമുക്താ തു വൈദേഹീ
 പരിമോഹിതചേതനാ |
 ഉവാചാശ്രൂണി മൂഞ്ചന്തി
 ദാരൂണം മാമിദം വചഃ ||3.59.16 ||

ഭാവോ മയി തവാത്യർഥ -
 പാപ ഏവ നിവേശിതഃ |
 വിനഷ്ടേ ഭ്രാതരി പ്രാപ്തം
 ന ച ത്വം മാമവാപ്സ്യസേ || 3.59.17 ||

സങ്കേതാദ് ഭരതേന ത്വം
 രാമം സമനുഗച്ഛസി |
 ക്രോശന്തം ഹി യമാത്യർഥം
 നൈനമദ്യവപദ്യസേ || 3.59.18 ||

രിപുഃ പ്രച്ഛന്നചാരി ത്വം
 മദർഥമനുഗച്ഛസി |
 രാഘവസ്യാന്തരം പ്രേപ്തം -
 സ്തമൈനം നാഭിപദ്യസേ || 3.59.19 ||

ഏവമുക്തസ്തു വൈദേഹ്യാ
 സംരണ്യോ രക്തലോചനഃ |
 ക്രോധാത് പ്രസ്തുരമാണോഷു
 ആശ്രമാദഭിനിർഗതഃ || 3.59.20 ||

ഏവം ബ്രുവാണം സൗമിത്രിം
 രാമഃ സന്താപമോഹിതഃ |
 അബ്രവീദ് ദുഷ്കൃതം സൗമ്യ
 താം വിനാ ത്വമിഹാഗതഃ || 3.59.21 ||

ജാനന്നപി സമർഥം മാം
 രക്ഷസാമപവാരണേ |
 അനേന ക്രോധവാക്യേന
 മൈമിൽയാ നിർഗതോ ഭവാൻ || 3.59.22 ||

നഹി തേ പരിതുഷ്യാമി
 ത്യക്ത്വാ യദസി മൈമിലീം |
 ക്രുദ്ധായാഃ പരുഷം ശ്രുത്വാ
 സ്ത്രീയാ യത് ത്വമിഹാഗതഃ || 3.59.23 ||

സർവമാ ത്വപനീതം തേ
 സീതയാ യത് പ്രചോദിതഃ |
 ക്രോധസ്യ വശമാഗമ്യ
 നാകരോഃ ശാസനം മമ || 3.59.24 ||

അസൗ ഹി രാക്ഷസഃ ശേതേ
 ശരേണാഭിഹതോ മയാ |
 മൃഗരുപേണ യേനാഹ -
 മാശ്രമാദപവാഹിതഃ || 3.59.25 ||

വികൃഷ്ട ചാപം പരിധായ സായകം
 സലീലബാണേന ച താഡിതോ മയാ |
 മാർഗീം തനും ത്യജ്യ ച വിക്ലവസ്വരോ
 ബഭൂവ കേയുരധരഃ സ രാക്ഷസഃ || 3.59.26 ||

ശരാഹതേനൈവ തദാർതയാ ഗിരാ
 സ്വരം മമാലംബ്യ സുഭൂരസുശ്രവം |
 ഉദാഹൃതം തദ് വചനം സുദാരുണം
 ത്വമാഗതോ യേന വിഹായ മൈമിലീം || 3.59.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണ്ടേ ഏകോനഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||